

שכבה צעירה

פעילות בנושא – גזענות

גיל: שכבה צעירה

מספר חניכים: 6-30

מיקום: פנים (חדר).

זמן: כשעה וחצי.

ציוד: ב.מספר בלונים כמספר החניכים בצבע אחיד ועוד בלון אחד בצבע שונה. לוח מחיק. טוש ללוח. 2 סמרטוטים, 2 דליים, 2 קערות ג. מדבקות בצבעים שונים. הסיפור של הברוזון המכוער מודפס (ראה נספח)

פתיחה:

א.מספרים לחניכים בקצרה את הסיפור של הברוזון המכוער.(נספח)

גוף הפעולה:

ב. מסבירים לחניכים כי נחוה את השלבים אשר עבר את הברוזון המכוער לפי הסיפור. כמו כן, רצוי לכתוב כל משפט אשר מתקשר למשחק על גבי לוח מחיק כדי להדגיש לחניכים את הקשר בין הסיפור למשחק.

אמא ברוזה דגרה על 6 ביצים. בבוא היום בקעו 5 מהן ויצאו מהן 5 אפרוחים צהובים ויפים, רק ביצה אחת בקעה שעות מאוחר יותר, וממנה בקע אפרוח מכוער. על המדריך להסביר לחניכים, כי כמו שאמא ברוזה דגרה על ביציה, כעת אנו נבצע את אותה פעולה.

1. מחלקים לחניכים בלונים מנופחים בצבע אחיד. על אחד המדריכים להשתתף במשחק ולו יהיה בלון בצבע שונה מזה של החניכים. על החניכים לפוצץ את הבלונים של חבריהם אך לשמור שהבלון שלהם לא יתפוצץ, כלומר, עליהם "לדגור" על הבלונים. כל חניך שבלונו התפוצץ נפסל ויצא מהמשחק. ברגע שנשאר חניך אחד במשחק, המדריך מצטרף וקעת הם בדו קרב, הבלון בצבע האחיד מול הבלון החריג.

אמא ברוזה לקחה את אפרוחיה למלכת החווה. כל האפרוחים קדו לפני המלכה, ורק הברוזון המכוער נפל. מאותו יום כל החיות בחווה צחקו עליו והשפילו אותו, ואף אחד לא היה מוכן להיות חבר שלו.

2. מחלקים את החניכים לשתי קבוצות ועל כל קבוצה לעמוד בטור. מניחים לכל קבוצה דלי עם מים צמוד לטור וקערה בגודל בינוני במרחק של כמה מטרים. המטרה של החניכים היא למלא כמה שיותר מהר את הקערה הרחוקה במים מהדלי הקרוב אליהם. עליהם לעשות זאת באמצעות סמרטוט שיהיה עליהם לספוג במים מהדלי ולסחוט אל תוך הקערה. את הדרך מהדלי לקערה עליהם לעשות בזריזות ובריצה קלה, כי הקבוצה שתמלא ראשונה את הקערה תנצח. לאחר משחק אחד כזה, ולאחר שכבר קבוצה אחת הוגדרה כמנצחת משחקים את אותו משחק שוב רק שהפעם בצורה שונה. בכל קבוצה בוחרים חצי מהחניכים ולהם אומרים שעליהם להשתמש ביד אחת וברגל אחת, כלומר עליהם לספוג ולסחוט את המים ביד אחת ואת הדרך לעשות בקפיצה על רגל אחת. לאחר שהסתיים הסבב המדריך ישאל את החניכים כיצד הרגישו החניכים "החריגים" וכיצד הקבוצה עצמה הרגישה לגביהם, בסופו של דבר כאשר המדריך יכריז על הקבוצה המנצחת זו לא תהיה הקבוצה שרק סיימה ראשונה למלא את הקערה אלא הקבוצה שהתייחסה בכבוד "לחריגים" גם אם הם התעכבו בגללם. המדריך יסביר שכמו שהברוזון המכוער היה צריך לעשות את הפעולה שעשו אחיו אך הייתה לו מוגבלות

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

מסוימת באותה סיטואציה והוא נפלו. כתוצאה מכך, אחיו וחבריו לחווה התייחסו אליו בצורה משפילה אך זו לא הדרך להתנהג למישהו שונה ממך.

לכן החליט הברווזון לברוח מהחווה.

3. משחקים עם החניכים את המשחק תופסת. בוחרים חניך אשר ישמש כתופס ועליו לתפוס חניכים, המטרה של שאר החניכים היא לא להיתפס וזאת באמצעות בריחה מהתופס. במקרה בו החניך התופס תפס חניך אחר על החניך הנתפס לשמש כעת תופס.

הברווזון מגיע לבקתה שבה חיה אישה זקנה, תרנגולת וחתול. הם מגלים שהוא לא יכול להטיל ביצים ומגרשים אותו מהבקתה. ילדים מצילים אותו באגם קפוא, מביאים אותו הביתה.

4. משחקים עם החניכים את המשחק חתול ועכבר וזאת מפני שהחתול גירש את הברווזון המכוער מן הבקתה. על החניכים לעמוד במעגל כאשר ידיהם שלובות. על המדריך לבחור שני חניכים אשר ישמשו כחתול וכעכבר. על החתול לתפוס את העכבר הבורח. החתול נמצא מחוץ למעגל והעכבר בתוכו. על החתול לפרוץ אל תוך המעגל ולנסות לתפוס את העכבר. המשחק נגמר כאשר החתול תופס את העכבר. רואה להקת ברבורים שטה באגם, מצטרף אליהם, מגלה שהוא ברבור. ושוב לא היה נלעג ונרדף בידי יצור כלשהו.

5. כמו שהברווזון השתייך לקבוצה החניכים ישחקו את המשחק 'מולקולות'. על החניכים להסתובב ברחבי החדר, מדי פעם על המדריך לנקוב בספרה שלפיה על החניכים להסתדר בקבוצות. אם המדריך אמר את הספרה 4 על החניכים להסתדר ברביעיות. חניך אשר לא השתייך לאיזושהי קבוצה נפסל ולא ממשיך לשחק.

סיום:

ג. לסיום משחקים משחק קטן אשר ממחיש לחניכים כי לפעמים אנו עושים את הבחירות שלנו רק על פי צבע או דעה קדומה.

על המדריך להדביק על מצחו של כל חניך מדבקה בצבע כלשהו, לדוגמה: על 8 חניכים מדביקים מדבקה בצבע כחול, על 4 חניכים מדביקים מדבקות בצבע צהוב ועל עוד 4 חניכים מדביקים מדבקות בצבע אדום. אסור לחניכים לדעת איזו מדבקה קיבלו ורצוי להדגיש זאת גם בפניהם. על המדריך להנחות את החניכים להסתובב ברחבי החדר. בשלב מסוים, המדריך יבקש מהחניכים להתחלק לקבוצות, ויאמר מספר משפטים אשר ישפיעו על בחירתם של החניכים. המדריך יאמר, כי האדומים הם אנשים שהכי פחות כדאי להתחבר עמם, הצהובים הם לא האנשים הכי הכי אבל עדיפים מהאדומים, ואל האנשים הכחולים הכי כדאי להתחבר.

לאחר המשחק עורכים דיון מסכם ושואלים את האדומים כיצד הרגישו להיות המנוודים? שואלים את הכחולים והצהובים שאלו כיצד הרגישו כלפי האדומים? ומעלים את המושג 'שונה'. שואלים את החניכים האם יצא להם להיחשף לסיטואציה בה התרחקו ממישהו בגלל שהוא חריג או בגלל צבע עורו, מעלים את המושג גזענות ושומעים את דעתם של החניכים.

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

-נספחים-

הסיפור של הברוזון המכוער: אמא ברווזה דגרה על 6 ביצים. בבוא היום בקעו 5 מהן ויצאו מהן 5 אפרוחים צהובים ויפים. רק ביצה אחת בקעה שעות מאוחר יותר, וממנה בקע אפרוח מכוער. אמא ברווזה לקחה את אפרוחיה למלכת החווה. כל האפרוחים קדו לפני המלכה, ורק הברוזון המכוער נפל. מאותו יום כל החיות בחווה צחקו עליו והשפילו אותו, ואף אחד לא היה מוכן להיות חבר שלו. משכך, החליט הברוזון לברוח מהחווה. הברוזון הגיע לבקתה שבה חיה אישה זקנה, תרנגולת וחתול, לאחר זמן מה הם גילו שהוא לא יכול להטיל ביצים ומאחר ואין להם בו צורך, הם מגרשים אותו מהבקתה. הברוזון המשיך לנדוד והגיע לאגם קפוא, שם חבורה של ילדים הצילו אותו והביאו אותו הביתה. אמא רצתה לבשל אותו, כאשר גילה זאת הברוזון ברח משם והמשיך בנדידתו. בסופו של דבר פגש להקת ברבורים אשר התחברו עמו, הוא הצטרף אליהם ולאחר זמן מה בהה בהשתקפותו מהמים וגילה כי גם הוא ברבור יפה ושוב לא היה נלעג ונרדף בידי יצור כלשהו.

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

פעילות בנושא "כוחה של מילה"

מטרת הפעילות- החניכים יעברו פעילות משמעותית העוסקת בנושא כוחה של המילה והשפעתה על האחר.

גיל: שכבה צעירה

מספר חניכים: 6-30

מיקום: חדר

זמן: כשעה וחצי

ציוד: ב. בקבוקי פלסטיק ריקים, ללא הפקקים, 2 נרות בעובי שיכול להיכנס בפייט הבקבוק חוט ארוך, לא דק מדי ג. פתקים כחולים על פי מספר החניכים, פתקים כתומים על פי מספר החניכים, כלי כתיבה ד. 2 חפיות שוקולד(או יותר, תלוי בכמות בחניכים, 2 לימונים חתוכים לפרוסות (לפי מספר החניכים) ו. לוח, טוש, צמר גפן, 2 קשים, חבל, 2 דכרונים, מספרים מ1 עד 12 X2

**אופציה לצ'ופר – לצייר מסננת ולרשום תסננו את המילים שיוצאות לכם מהפה.

פתיחה:

א. בתחילת הפעולה, אחד המדריכים יבקש משני חניכים לצאת עימו החוצה, בזמן הזה, המדריך השני בוחר שני נציגים ויחלק את הקבוצה ל2 (יכול לחלק לפי בחירה אקראית שלו או שכל נציג יבחר חברים לקבוצה שלו).
לאחר מכן יסביר המדריך לחניכים כי ברגע שיכנסו שני החניכים שיצאו "לעזור" למדריך הנוסף, עליהם לצרף כל אחד מהם לקבוצה, על אחד להתחנן שיצורף לקבוצה (ולשבח אותו) ואת השני לדחות ולהתחנן שלא יהיה חלק מהקבוצה.
לדוגמא- שמות החניכים שיצאו דור וירין, המדריך יאמר לקבוצה כי ירין יהיה החניך שאף אחד לא רוצה בקבוצה ודור יהיה החניך שכולם רוצים בקבוצה.
לאחר שכל קבוצה צירפה חניך לקבוצתה ישחקו "נר לבקבוק".

למדריך יש להסביר לקבוצה כי לאורך כל המשחק הראשון עליהם להמשיך להתייחס לנציגים כמו בהתחלה –"ירין" בתור הלא רצוי, הדחוי ול"דור" בתור הרגיל, המקובל..(חשוב להדגים להם מראש באיזו צורת דיבור להשתמש על מנת לא לפגוע ברגשות החניכים!!!).

ב. המדריך יסביר לקבוצה את מהלך המשחק "נר לבקבוק"-יבחרו הנציגים (ירין ודור). במהלך המשחק הקבוצה של דור יריעו לו וישבחו אותו ולעומת זאת הקבוצה של ירין יפנו לנציג ויאמרו" למה בחרת בו הוא גרוע" וכו'.
בסיום המשחק, יעמיד המדריך לידו את דור וירין (הנציגים שנבחרו), יסביר להם מה קרה במהלך המשחק ויבקש שישתפו מה הרגישו במהלך המשחק.

משחק נר לבקבוק: קושרים נר לקצה חוט באורך של כמטר (בהתאם לגובה החניכים, שיהיה באותו אורך). בוחרים שני משתתפים. חוגרים את החוט סביב המותניים של הילדים, כך שהנר ישתלשל מאחור כמו זנב. אפשר גם להשחיל ברצועה האחורית המיועדת לחגורה במכנסיים או בשמלה.
המדריך מעמיד את שני הנציגים מול הבקבוק ומחזיק את הנרות בידי, החל מהרגע שעזב את הנרות (חשוב שיתנדנדו בשביל הקושי) יכולים להתחיל.
כל ילד עומד מעל בקבוק ומנסה להשחיל את הנר לבקבוק, ללא עזרת הידיים. הילד שמצליח להכניס את הנר ראשון- מנצח.

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

גוף הפעולה:

ג. החניכים ישבו על הריצפה במעגל, כל חניך מקבל שני פתקים, פתק אחד כחול ופתק אחד כתום. על הפתק הכחול ירשמו מילה שזכורה להם שעשתה להם טוב ועל הפתק הכתום מילה שאמרו להם ומאוד פגעה בהם.

לאחר מכן (מי שירצה) כל חניך יבחר על איזה מן המילים שכתב ירצה לספר (חשוב לדרבן את החניכים לשתף גם בדברים הפוגעים שאמרו להם שנוכל ללמוד מהם) - לאחר מכן ידברו בקבוצה באיזו מילה עם משמעות הפוכה יכלו להשתמש ואיך זה יכל להשפיע.

לדוגמה - חניך שיתף כי המורה אמרה לו שהוא מאוד השתפר בלימודים, רואים את הרצון, הנכונות וזה שימח אותו מאוד, ומאז הוא מצליח עוד יותר בלימודים.

איך זה יכל להיות אם היא הייתה משתמשת במילים אחרות? - אתה לא משקיע מספיק, הצינונים שלך לא מספיק גבוהים, אתה צריך לשאוף למצוינות, תפסיק להכשל!

****למדריך** יש להדגיש בפני החניכים כי מעבר למה שאנחנו אומרים אחד לשני, חשובה גם הגישה –הדרך בה אנחנו פונים אחד לשני /מביעים דעתנו. גישה ומילים נכונות יכולות להביא להבנה טובה יותר, וכך גם אנחנו לא פוגעים באחר.**

-ניתן גם להוסיף ולדבר על ביטויים כמו "מה ששנאו עלייך אל תעשה לחברך" "נאה דורש נאה מקיים" "מילה טובה שווה זהב"

***ניתן להעביר את הפעילות עם בלונים –על בלון לרשום מילה שפוגעת ועל פתק לרשום מילה לשימור – את הבלונים יפוצצו ואת הפתקים ישמרו בבקבוק/רשת/קופסא).**

ד. שוקולד לימון – החניכים ישבו במעגל, על המדריך להסביר לקבוצה כי כל אחד, על פי סבב, יגיד מילה כלשהי ועליהם לגלות מהי החוקיות. ישנן מילים שעליהן יקבלו שוקולד, ישנן מילים שעליהן יקבלו לימון וישנן מילים שעליהן לא יקבלו כלום. איך יגלו את החוקיות? על פי המילים שנאמרות ומה שהם מקבלים בתמורה.

****למדריך – על מילים בעלות משמעות חיובית יקבלו שוקולד, מילים כגון: חבר, תכונות חיוביות, קבוצה, קשת בענן, מלאך וכדומה, על מילים בעלות משמעות שלילית יקבלו פלח לימון, מילים כגון: מלחמה, תכונות שליליות, כישלון, חרב, שטן וכדומה. על מילים חסרת משמעות, לא מקבלים כלום, מילים כגון: שולחן, שעון, טלוויזיה וכדומה.**

ה. משחק "פיו פיו-מילים": החניכים יעמדו במעגל, בכל פעם המדריך יוציא חניך החוצה, בזמן הזה הוא יגיד לשאר הקבוצה מילה (מילים בעלות כח כמו –יפה, חכם, אמיץ ← לחיוב או שקרן, מכוער, טיפש ← לשלילה. כמובן להגיד מילים בגבול הטעם הטוב!). כאשר החניך יכנס, עליו לעמוד במרכז המעגל, שאר הקבוצה "תכוון" עליו אקדח (לעשות בעזרת הידיים) ותגיד בלי סוף את המילה שאמר להם המדריך להגיד.

לדוגמה: המדריך בחר את המילה "גיבור", ברגע שנכנס החניך כל הקבוצה "יורה" עליו ואומרת בלי הפסקה "גיבור..גיבור..גיבור" עד שהוא נעמד במרכז המעגל (לאורך כל ההליכה הם "מלווים" אותו עם הידיים, עד שהמדריך מבקש לעצור.

וכך מספר פעמים. לאחר כ-2-3 חניכים, יושיב המדריך את החניכים במעגל ויבקש מהחניכים שעליהם "ירו" לספר מה הרגישו ולאחר מכן יסכם במספר מילים את ההבדל בין אלה שנאמרו להם מילים מעצימות לבין אלו שאמרו להם מילים פוגעות, מה בעצם עוצמתה של מילה שיוצאת לנו מהפה

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

סיום:

1. מרוץ הצלחה המדריך יחלק את הקבוצה ל-2 (המדריך מראש יסדר כיסאות על פי מספר החניכים, ויאמר להם להסתכל מתחת לכסא – מתחת לכל כסא יהיה מודבק מספר 1 או 2, החניכים יתחלקו לקבוצות על פי המספרים הרשומים).

כעת, החניכים יעברו מספר משימות קבוצתיות, לאחר כל משימה, יציין המדריך על לוח כמה נק' כל קבוצה קיבלה (כל מדריך יקח תחת אחריותו קבוצה, ועליו להתבונן על דרך הפעילות שלהם) – חשוב שהחניכים לא ידעו על פי מה הם נשפטים, ייתכן וינסו לעשות כל משימה במהירות המירבית וישכחו מהדרך שבה הם צריכים להתייחס אחד לשני.

אופן הניקוד:

0-5 נק' על זמן

0-10 נק' על שיתוף פעולה

0-15 נק' על ביצוע המשימה

0-20 נ' על יחס לאחר

**את הניקוד מחשבים לפי חיבור הנק' שקיבלו מתוך כל קריטריון.

המשימות:

1. החניכים יעמדו במעגל עם הפנים כלפי פנים המעגל, עליהם למצוא דרך, מבלי לעזוב ידיים, שבה יהיו עם הפנים כלפי חוץ המעגל.
 2. תחרות 3 רגליים – מכל קבוצה יבחרו שני נציגים שרגל אחת שלהם קשורה יחד עם הרגל של חברם לקבוצה, עליהם לרוץ עד למדריך (לתת כיף) ולחזור לנקודת ההזנקה.
 3. צמר גפן וקשית – יבחר נציג מכל קבוצה, עליו לנשוף דרך הקשית על מנת להזיז את צמר הגפן, עד לנקודה כלשהי וחזרה.
 4. 21 מסירות – על הקבוצה לעמוד במעגל ולהתמסר 21 פעמים מבלי להפיל את הכדור ומבלי לדבר ולספור בקול.
 5. 12 ספונטני- החניכים יעמדו במעגל, על הרצפה (בתחום המעגל) יפוזרו מספרים מ-1 עד 12, עליהם לדרוך על המספרים על פי הסדר, מבלי לדבר, בכל פעם רק אחד דורך בתוך המעגל, אסור לתאם בניהם - במידה ועשו אחד מהדברים האלה יתחילו מההתחלה.
- לאחר ביצוע המשימות, יכריזו המדריכים על הקבוצה המנצחת ויסבירו על פי מה נשפטו.

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

פעילות בנושא – עדות

גיל: שכבה צעירה

מספר חניכים: 6-30

מיקום: פנים (חדר).

זמן: כשעה וחצי (תלוי במספר החניכים).

ציוד: א. בידורית ב. כלים חד פעמים מפה חד פעמית/אל בד

שימו לב - מודיעים לחניכים מראש כי עומד להתקיים ערב עדות, ולפעולה הקרובה עליהם להגיע עם מאכל אשר מייצג את העדה שלהם וסיפור משפחתי שקשור לעדה. כמו כן, כדאי לשלב את הוריי החניכים בערב זה ולהזמין, כך יוכלו להכיר את המדריכים והסניף טוב יותר לקראת מפעלי הקיץ.

פתיחה:

א. החניכים נכנסים לסניף עם המאכלים וברקע השיר 'אצלנו בחצר', נותנים להם מספר דקות להתארגן ולהניח את המאכל אשר הביאו. לאחר מכן מדברים בקצרה על השיר 'אצלנו בחצר' (אפשר להדפיס מראש לחניכים את מילות השיר) ומסבירים כי יש מגוון עדות וניתן להיחשף אליהם ביומיום, בבית ספר, בבית, בשכונה וגם בסניף. עורכים סבב קצר בו כל חניך יספר מה העדה שלו וישתף באיזשהו סיפור משפחתי במידה וירצה.

גוף:

ב. מתיישבים מסביב לשולחן. כל חניך מציג את המאכל שהביא עמו ולאחר מכן מניח במרכז השולחן. לאחר שכל החניכים הציגו את המאכל, יושבים לאכול.

סיום:

לאחר הארוחה, מושיבים את החניכים במעגל ושואלים אותם איך היה להם? מה הם למדו? איך הם הרגישו לספר על העדה שלהם וכד'. מסבירים לחניכים כי קיימות עדות שונות, ולכולם היסטוריה שונה, ככל שנעמיק ונלמד להכיר את השונה ניחשף לעולם רחב של תרבויות ומנהגים שונים.

לסיכום משחקים משחק שיגרום לחניכים להבין כי אומנם הם שונים במוצאם אך כולנו ישראלים. מבקשים מהחניכים לעמוד במעגל ולשלב ידיהם. המדריך יסביר, כי כעת הוא הולך לחלק לכל אחד שתי עדות שונות. מה שהחניכים לא יודעים הוא שרק עדה אחת מתוך שתי העדות שקיבלו היא שונה והעדה השנייה תהיה 'ישראל' ואותה כל החניכים יקבלו. המדריך ידגיש לחניכים, כי אסור לספר אחד לשני מה העדות אשר קיבלו. לאחר שכל חניך קיבל 2 עדות מתחיל המשחק. המדריך יסביר, כי כאשר יקרא בעדה מסוימת על החניך שזו העדה שקיבל לנסות להתיישב ולהגיע ממש עם הישבן לארץ, המטרה של שני החניכים שמצדדו היא לעצור אותו ולמנוע ממנו להתיישב, אם החניך לא הצליח להתיישב הוא נפסל. המדריך מתחיל לקרוא במספר עדות (מרוקאי, פולני, אתיופי, רוסי) ולאחר מספר עדות שונות, וכאשר החניכים הבינו את המשחק וכי עליהם להתיישב במהירות ובחוזקה על הקרקע המדריך יאמר 'ישראל' וכל החניכים יפלו לארץ. המדריך יסביר שכולם נפלו על הרצפה כי למרות שלכל אחד תרבות שונה, עדה שונה, הם שווים ודומים כישראלים.